ढकारी गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्डः ३ संख्याः ९ मितिः २०८०/११/०३

भाग-२

ढकारी गाउँपालिका

ढकारी गाउँपालिकाको बालकोष संचालन कार्यविधि, २०७९

आज्ञाले,

नामः लक्ष्मण साह

नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रस्तावनाः

नेपालको संविधान को धारा ३९ को बालबालिका सम्बन्धी हकको कार्यन्वयन गर्न र गाउँपालिका भित्रका विषेश संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाहरुको तत्काल संरक्षण, उद्धार, राहत वितरण, स्वास्थय उपचार, पारिवारिक पुर्नमिलन तथा पुर्नस्थापना गर्न तथा बालबालिकाको हकहितको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नका लागि बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ६३ उपदफा ४ को अधिनमा रहि, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी ढकारी गाउँपालिकाको प्रशासकीय (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को दफा ४ बमोजिम ढकारी गाउँपालिकाले यो कार्यविधि तयार गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

(क) यो कार्यविधिको नाम ढकारी गाउँपालिकाको बालकोष संचालन कार्यविधि, २०७९ रहेको छ ।

(ख) यो कार्यविधि तरुन्त लागु हुनेछ ।

२. विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमाः

(क) गाउँपालिका भन्नाले ढकारी गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(ख) ऐन भन्नाले संघिय संसदले बनाएको बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ सम्झनु पर्दछ ।

(ग) कोष भन्नाले दफा (४) बमोजिम स्थापना गरिएको बालकोष सम्झनु पर्दछ ।

(घ) कोष संचालन समिति भन्नाले नियम बमोजिम गठित बालकोष संचालक समिति सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका भन्नाले दफा (३) बमोजिमका बालबालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(च) कार्यविध भन्नाले ढकारी गाउँपालिका बालकोष (संचालन कार्यविधि) २०७९ भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

(छ) कार्यपालिका भन्नाले ढकारी गाउँपालिकाको कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(ज) कार्यालय भन्नाले ढकारी गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनुपर्छ ।

३. विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाः विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका अर्न्तगत देहायका बालबालिका पर्दछन् ।

- हराएको वा वेवारिसे अवस्थामा फेला परेका बालबालिका,
- जोखिमपूर्ण श्रममा संलग्न रहेका बालबालिका,
- ऋणको कारणले बन्धकमा रहेका वा जबरजस्ति श्रममा लगाई पिडित भएका बालबालिका,

- शारीरिक वा मानसिक यातना वा भेदभाव जस्ता पिडित बालबालिका,
- दुर्घटनामा परेका वा पाकृतिक वा दैविक प्रकोपमा परेका बालबालिका,
- बाबु वा आमा कारागार वा हिरासतमा रहेको वा कुनै कसुरसँग सम्बन्धित रहेको कारणले बेबारिसे भएका बालबालिका,
- यौनशोषण, यौन दूर्व्यवहार, बेचबिखन वा ओसारपसारमा परेका बालबालिका,
- हिंसाबाट प्रभावित एंव पिडित भएका बालबालिका,
- बाबुआमा वा आफन्तजनको संरक्षणबाट बंचित भएका बालबालिका,
- अपांगता भएका बालबालिका,
- सुस्त मनस्थिती भएका बालबालिका,
- अपहरण वा शरिर बन्धकमा परेका बालबालिका,
- सडक बालबालिका,
- एच.आई.भि. एड्स संक्रमित भएका बालबालिका,
- गाउँ बाल संरक्षण समितिले तोकेका अन्य बालबालिका

४. कोष स्थापनाः

(१) गाउँ क्षेत्र भित्र रहेका विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाहरुको तत्काल संरक्षण, उद्धार, राहत वितरण, स्वास्थ्य उपचार, पारिवारिक पुर्नमिलन तथा पुर्नस्थापना गर्न तथा बालबालिकाको हकहितको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने काम समेतका लागि एक बाल कोषको स्थापना गरिएको छ ।

(२) बाल कोषमा देहाय बमोजिमको रकम जम्मा हुनेछ ।

(क) संघिय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) विभिन्न संघ-संस्था वा व्यक्तिबाट सहयोग स्वरुप प्राप्त हुने रकम,

(ग) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम,

(घ) बैंक खातामा रहेको मौज्दात बाट प्राप्त ब्याज रकम ।

(३) कोषले आफ्ना उद्धेश्यसँग मेल खाने संघिय, प्रदेश र स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने बाल हेल्पलाईन जस्ता कार्यक्रमसँग समन्वय गरी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नेछ ।

५. कोषको रकम जम्मा गर्ने : विशेष संरक्षण आवश्यकता भएका बालबालिकाको तत्काल उद्धार गर्न राहत तथा पुनःस्थापना गर्ने काम समेतका लागि ढकारी गाउँपालिकाले प्रत्येक वार्षिक बजेटमा व्यवस्था गरी जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

६. कोषको उपयोग : (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि उपयोग गरिनेछ ।

(क) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको उद्धार गर्न,

(ख) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको संरक्षण गर्न,

(ग) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहिचान गर्न,

(घ) विशेष संरक्षणको अवश्यकता भएका बालबालिकाका स्वास्थ्य उपचार तथा मनोसामाजिक सहयोग गर्न ।

(ङ) परिवारको खोजी गरी पुनर्मिलन तथा पुनस्थापना गर्न,

(च) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाहरुलाई राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कोष संचालक समितिले उच्च जोखिममा रहेका तथा हिंसाबाट पिडित तथा प्रभावित भई लागुपदार्थ दुर्व्यशनिमा फसेका वा सडक बालबालिकाहरुलाई प्राथमिकतामा दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ ।

७. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नपाइने : कोषको रकम दफा (६) बाहेकका अन्य कामका लागि उपयोग गर्न पाईने छैन ।

८. राहत तथा आर्थिक सहयोगको आधार र मापदण्डः

(१) ढकारी गाउँपालिकाले कोष परिचालन समिति गठन गरी विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाहरुलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्दछ ।

(२) कोष संचालक समितिले उपदफा (१) बमोजिम विशेष संरक्षण आश्यकता भएका बालबालिकालाई रकम उपलब्ध गराउदा देहाय बमोजिमको हद र आधार लिनु पर्दछ ।

(क) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकालाई कोष संचालक समितिले निर्णय गरी प्रति व्यक्ति रु दश हजार रुपैया सम्म,

(ख) विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिबालाई कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि पाँच हजार रुपैयामा नबढ्ने गरी,

(ग) कोष संचालक समितिले तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति, आवश्यकता र ओचित्यताको आधारमा सहयोग गर्ने ।

९. निवेदन दिन सक्ने :

(१) यस कार्यविधिको दफा (३) मा उल्लेख गरिएको बालबालिकाहरुको संरक्षण, उद्धार, राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहनेको बालबालिका वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनसिव कारण खुलाई बालबालिकाको विस्तृत विवरण खुल्ने गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाचबुझ गर्दा पिडित तथा प्रभावित बालबालिकाहरुलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने मनासिव आधार देखिएमा संचालक समितिले दफा (८) को अधिनमा रही कोष संचालक समितिले निर्णय गरी उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएता पनि पीडित तथा प्रभावित बालबालिकाहरुलाई तत्काल राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने मनासिव आधार देखिएमा दफा (८) बमोजिम कोष संचालक समितिबाट पछि अनुमोदन गराउने गरी कार्यालयले तत्काल उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन उपर जाँचबुझ गर्दा पीडित तथा प्रभावितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनुपर्ने आधार नदेखिएमा सो को जानकारी निवेदकलाई गराउनुपर्नेछ ।

१०. संचालक समितिको गठन : कोषको व्यवस्थापन, संचालन एव स्रोतको खाजि गर्न देहाय बमोजिमको ५ सदस्य संचालक समिति रहनेछ ।

(क) गाउँपालिका अध्यक्ष -संयोजक

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य

(ग) गाउँपालिका बालक्लब प्रतिनिधि -सदस्य

(घ) बाल कल्यान अधिकारी -सदस्य

(ङ) महिला बालबालिका शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव

११. संचालक समितिका काम, कर्तव्य र अधिकार : संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) आपतकालिन अवस्थामा रहेका बालबालिकाहरुको पहिचान गरी तिनीहरुको तत्काल उद्धार, राहत वितरण गर्ने वा पारिवारिक पुर्नमिलन गर्ने गराउने,

(ख) कोषको बृद्धिको लागि स्रोतको खाजि गर्ने, आवश्यक रचनात्मक तथा प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने,

(ग) वार्षिक रुपमा कार्यप्रगति विवरण गाउँ समिति वा कार्यपालिका बैठकमा पेश गर्ने,

(घ) कोषको आय-व्ययको विवरणको अद्यावधि गर्ने,

(ङ) कोषको रकमको संरक्षण गर्ने,

(च) बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था, कोषको बृद्धिमा सहयोग गर्नेसँग संघ संस्थाहरु तथा व्यक्तिसँग समन्वय गर्ने,

(छ) संचालक समितिले गरेका आय-व्ययको विवरण गाउँ समितिमा पेश गर्ने,

(ज) राहत तथा आर्थिक सहयोगको सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने वा गराउने,

(झ) आपतकालिन अवस्थाका बालबालिकाको संरक्षणका लागि अन्य आश्यक काम गर्ने गराउने ।

१२. संचालक समिति बैठक र निर्णयः

(क) संचालक समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(ख) संचालक समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा उपस्थित सदस्यहरु मध्ये छानेको सदस्यले गर्नेछ ।

(ग) समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा समितिको बैठकको गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(घ) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णयक मत दिनेछ ।

(ङ) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समितिको बैठकमा निर्णय गरी निर्धारण गर्न सकिनेछ ।

१३. खाता संचालनः

(१) बाल कोषको रकम समितिको निर्णयले कुनै पनि नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त क वा ख वर्गको बैंकमा खाता खोल्न सकिनेछ ।

(२) बैंक खाताको संचालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

१४. कोषको लेखा र लेखा परिक्षणः

(१) कोषको आय-व्ययको लेखा गाउँपालिको प्रचलित कानून बमोजिम राख्नेछ ।

(२) कोषको आय-व्ययको लेखापरिक्षण प्रचलित कानून बमोजिम गाउँपालिकाले गराउनेछ ।

१५. कोषको रकम फ्रिज नहुने : प्रचलित कानूनमा जेसुकै लेखिएको भएता पनि कोषको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म खर्च नभई बाकी रहेमा पनि फ्रिज हुनेछैन ।

१६. प्रतिवेदन पेश गर्ने:

(१) समितिले आफूले गरेको कामको प्रतिवेदन वार्षिक रुपमा गाउँ कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदन गाउँ कार्यपालिकाले वार्षिक रुपमा प्रकाशित गर्नु पर्नेछ।

१७. बैठक भत्ता : संचालक समितिका संयोजक वा सदस्यले सो समितिको बैठकमा भाग लिए बापत गाउँकार्यपालिकाले तोके बमोजिमको रकम बैठक भत्ता पाउनेछन्।

१८. कोषको सचिवालय : कोषको सचिवालयको काम गाउँपालिकाको महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखाले गर्नेछ।

१९. अभिलेख राख्ने : समितिले आफुले गरेको काम कारबाहीहरुको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ।

२०. निर्देशन दिन सक्ने : (१) गाउँकार्यपालिकाले कोष संचालक समितिको काम कारबाहीको सम्बन्धमा सो समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गाउँकार्यपालिकाले दिएको निर्देशन पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ।

२१. संशोधन र व्याख्या : संशोधन र व्याख्या गर्ने अधिकार : यस कार्यविधिको संशोधन र कुनै विषयमा द्विविधा भएमा व्याख्या गर्ने अधिकार कार्यपालिकामा निहित रहनेछ।

२२. कोष खारेज हुन सक्ने : (१) कुनैकारणवश कोष संचालन गर्न आवश्यक नदेखिएमा गाउँकार्यपालिकाको निर्णयबाट कोष खारेज गर्न सकिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कोष खारेज भएमा कोषको रकम हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्णय गाउँकार्यपालिकाको बैठकबाट हुनेछ।

२३. अमान्य हुने : यस कार्यविधिमा उल्लेखित कुनै कुरा प्रचलित कानूसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ।